

CONCEPTELE MODERNIZĂRII PROCESULUI DE ASIGURARE A STABILITĂȚII FINANCIAR-ECONOMICE PRIN GESTIUNEA DEZECHILIBRELOR

*Gheorghe ILIADI¹, doctor habilitat, profesor cercetător,
Institutul Național de Cercetări Economice
Cristina PANFIL², masterandă, cercetător științific,
Institutul Național de Cercetări Economice*

Având în vedere schimbările tot mai intense în instituții financiare în această perioadă, stabilitatea financiară în Republica Moldova a devenit și mai importantă. Necesitatea perfecționării managementului economiei în condițiile de instabilitate a sistemului financiar existent și schimbărilor structurale în sectoarele real și financiar ale economiei naționale, impune elaborarea abordărilor metodice pentru analiza situației create și luării deciziilor manageriale prin gestiunea dezechilibrelor, bazându-se pe metodologia modernă. Scopul articolului este conștientizarea metodei care, în mod natural, trebuie să dezvolte activitatea economică, devenind un instrument viguros al administrării efective. Metodele principale de cercetare sunt: analiza și sinteza, deducția și inducția, compararea. Rezultatele cercetării pot fi utilizate de către organele administrării pentru perfecționarea politicii de echilibrare financiar-economică, obținerea indicatorilor macroeconomici de creștere durabilă și condiții favorabile pentru o economie națională sănătoasă.

***Cuvinte-cheie:** stabilitate financiară, economie, măsuri de optimizare, structura guvernării de stat, echilibru marfă-bani.*

Due the changes in increasingly intense financial institutions in this period, financial stability in Republic of Moldova has become even more important. The need for improvement of economic management under the existing instability of financial system and structural changes in the financial and real sectors of the national economy requires developing approaches and methods for analyzing the created situation and making managerial decision by imbalances management, relied on modern methodology. The goal of the article is to become aware of this method which, naturally, must develop economic activity, becoming a vigorous instrument for an effective administration. The main research methods that are used are: analysis and synthesis, deduction and induction, comparison. Results of this research could be used by administrative bodies for improving the policy for economic and financial balancing, achieving macroeconomic indicators that show sustainable growth and favorable conditions for a healthy national economy.

***Key words:** financial stability, economy, measures for optimizing the structure of the state governance, equilibrium between goods and money.*

***JEL Classification:** G10; G19; G32.*

Creată în decurs de secole, teoria business-ului și bazele conceptuale ale menținerii stabilității creșterii economice dictează o alegere determinată a abordărilor în realizarea politicii coraportului fundamentat al măsurilor autoreglărilor pieței și influenței statului, care, la rândul lor, în multe predetermină prin premisele ideologic-filozofice inițiale, care stau la baza diferitor curente și școli politico-economice, care reflectă nivelul intervenției statului în sistemul relațiilor economico-financiare. Experiența mondială, de asemenea, demonstrează că nivelul stabilității și durabilității creșterii economice sunt predeterminate de coraportul de măsuri, pe de o parte – de autoreglarea indirectă a pieței și pe de altă parte – de influența directă a statului, care asigură realizarea și menținerea stabilității financiare macroeconomice. Astfel, la etapele ciclului economic, care caracterizează inflația, criza și depresia, regulatorii de piață devin mai slabi, cu o anumită întărire a rolului statului.

Este necesar de a atrage atenția la următoarele măsuri de perfecționare a managementul la nivel macroeconomic. În *primul rând*, nu se poate da preferință exclusivă (chiar și temporară) nici unuia dintre elementele structurii puterii naționale de stat, care este implicată în rezolvarea uneia din șirul de probleme interdepartamentale referitor la echilibrarea financiară a economiei.

¹ © Gheorghe ILIADI, gheorgheiliadi@mail.ru

² © Cristina PANFIL, cristina.panfil@yahoo.com

În *al doilea rând*, trebuie de pornit de la faptul că economia țării este câmpul de coliziune a diferitor puteri departamentale, de multe ori reflectând nu doar interese opuse, dar și neconcordanța lor națională.

În *al treilea rând*, caracterul evident logic format al evaluărilor și reflecțiilor de acest gen trebuie să condiționeze recunoașterea socială a faptului că din aceste deosebiri decurge și multitudinea viziunilor despre acțiunile preferate ale statului referitor la echilibrul financiar în economia națională. Aceasta provoacă lupta forțelor de guvernare în jurul acestor acțiuni. Elaborarea doctrinei social-economice a conducerii, corespunzătoare situației formate în prezent, este chemată să stimuleze creșterea economică, reglementarea relațiilor bugetare și circulația monetară, stimularea deviațiilor (mișcărilor) progresive și structurale, susținerea balanței bugetare și de plăți, la fel și a echilibrului economic extern. Cu siguranță, realizarea practică a sarcinii puse este posibilă doar prin compromis între nenumărate și diferite interese în scopul stabilității financiare și pe baza ei – realizarea condițiilor creșterii economice.

O perioadă îndelungată exista convingerea că deciziile luate de diferiți politicieni, organizații politice și publice trebuie să aibă scopul de a aduce beneficiu maxim pentru întreaga societate. Prin urmare, aceasta idee a fost dezvoltată și s-a reflectat în teoria alegerii publice. Pe parcursul anilor '60-70, secolul XX, Universitatea din Virginia (SUA) la bază, s-a format așa-numita școală Virginiană, la fel cum se numesc și fondatorii acestei teorii. Printre conducătorii dezvoltării acestei teorii se numără laureatul Premiului Nobel în economie James Buchanan și colaboratorii săi activi: G. Tullock, W. Nutter și alți oameni de știință.

Problema constă în faptul că participarea activă a statului în antreprenariat și reglementarea economică scoate în evidență întrebarea cu referire la practica de luare a deciziilor. În același timp, a apărut tot mai mult întrebarea: cum să se asigure că adoptarea de legi, determinarea impozitelor, distribuirea fondurilor bugetare și a altor decizii ale organismelor guvernamentale, într-adevăr, să corespundă nevoilor societății și nu ale unor fracțiuni de partid individuale, care susțin interesele anumitor grupuri de afaceri. Astfel, a apărut o necesitate obiectivă pentru îmbunătățirea reglementării de stat de dezvoltare a economiilor naționale.

J. Buchanan și susținătorii săi au ajuns la concluzia că este necesar să se lege activitățile practice și juridice cu teoria economică neoclasică și bazându-se pe utilizarea optimă a instrumentelor monetare și fiscale și altor abordări metodologice să se îmbunătățească mecanismul de luare a deciziilor la nivel politic.

În același timp, **J. Buchanan crede că se recomandă modelul structural-organizațional de comportament pentru analiza și optimizarea condițiilor economice.** În scopul realizării acestui scop se presupune elaborarea unor măsuri despărțite în diferite niveluri.

La primul nivel, numit de autori „constituția comportamentului economic”, se propune descrierea regulilor prevăzute, norme de comportament și proceselor, care permit găsirea unor decizii coordonate. Cele mai importante dispoziții ale acestei părți ale modelului trebuie să conțină regulile de aprobare ale legilor statale și metodele ce reglementează finanțarea bugetului și sistemului fiscal, cu absolută imposibilitate de a controla masa monetară și menținerea obligatorie a bugetului echilibrat.

Al doilea nivel vizează activitatea practică a statului și a organelor de stat în deplin acord cu legile adoptate. Cu toate acestea, criteriul schimbărilor progresive în situațiile economice în țară pot servi drept condiții argumentate științific, reale și obiective, utile cu ajutorul ceremoniilor organelor statale în legătură cu sporirea economică prin optimizarea inflației în condițiile unei piețe competitive.

Generalizarea conceptelor științifice, în etapa actuală a dezvoltării economiei în RM, poate să deschidă posibilitatea a elaborării măsurilor inovative a autorităților statului, de mișcare spre o creștere economică cu inflație optimă, bazată pe cunoaștere în condițiile tranziționale și ale formării pieței competitive.

Analiza condițiilor economice demonstrează faptul că la etapa actuală, divergența acțiunilor structurilor de conducere este un adevărat flagel pentru economia moldovenească. Modernizarea reglementării financiar-creditare și economice, în situația actuală, este prioritar examinată, cu părere de rău, numai ca activități de supraveghere interdepartamentală de asigurare a funcționării durabile a propriilor structuri organizaționale și astfel s-au detașat, în totalitate, de interesele naționale.

O asemenea coincidență de păreri și estimări nu este pe deplin demonstrată de experiența autohtonă în desfășurarea reformelor și devine evidentă, dacă se compară măsurile întreprinse, care au fost încercate într-un mediu social-economic principal diferit și, deseori, în condițiile altor țări cu un nivel de dezvoltare mai înalt al relațiilor de piață. Situația se agravează și prin faptul că interesele diferitor structuri de forță guvernamentală, atunci când nu coincid, de obicei, într-un sens anumit, nici nu se contrazic între ele: fiecare departament, grup de lobby sau structură corporativă vede și apreciază realitatea economică din poziția sa, sub aspect individual și special.

Prin urmare, apare o întrebare la nivel de interes național: cum să combini astfel de imaginații unilaterale, departamental înguste, într-o decizie multilaterală, voluminoasă, acceptabilă pentru toți.

Răspunsul la această întrebare, în termeni generali, pare să fie văzut prin elaborarea unui mecanism unic de optimizare a impactului factorilor inflaționiști, ca permisă inițială a stabilizării sistemului financiar, care ar exclude posibilitatea de a judeca de pe o poziție separată despre realitate în întregime.

Stabilirea scopului dorit de a realiza în mod eficient politica antiinflaționistă, ca premisă a procesului de asigurare a stabilității financiar-economice, trebuie să fie orientată spre cele mai importante priorități de dezvoltare a economiei naționale (inovare, de economisire a resurselor, reproducere lărgită, majorarea exporturilor etc.). Relațiile privind scopurile naționale respective ale politicii economice pot și trebuie să devină o bază pentru formarea în domeniu reglementării sistemului de stabilizare financiară în economia națională. Ele ar trebui să fie prioritare, cel puțin, până când se vor finaliza transformările de piață sau, mai exact, până la restructurarea completă a infrastructurii pieței, creării concurenței reale a pieței, formării unei baze legislative corespunzătoare și mecanismelor de respectare și implementare a acesteia etc. Fără acordul cu privire la astfel de coordonare și, mai mult decât atât, fără o distribuție fundamental argumentată a impunerii fiscale excesive, nu este posibil de a obține un progres semnificativ. Cea mai importantă garanție a eficienței este văzută prin gestionarea acestui proces de către fiecare structură a puterii departamentale prin echilibrarea propriei răspunderi și interesului cu responsabilitatea la nivel de stat și cu interesul național în întregime.

În contextul dat, pe primul plan se înaintază sarcina elaborării unui nou sistem de măsuri de stabilitate, care, în baza complexului de mijloace economice, financiar-credite și administrativ-legislative, prin gestiunea dezechilibrelor legate reciproc și integrate sincron, *să echilibreze corelația masei monetare și a celei de marfă* și să asigure, astfel, îndeplinirea flexibilă și mobilă a parametrilor de program a tuturor sectoarelor economiei naționale în întregime. Cu toate acestea, reperul de bază, prioritar și de perspectivă ar trebui să fie menținerea stabilă a nivelului inflației în parametri optimi – ca un factor important al durabilității sistemului financiar al economiei naționale și ca o condiție de start, necesară pentru creșterea ei durabilă.

O astfel de abordare predetermină obiectul de bază al corecției masei monetare, schimbarea căreia va permite echilibrarea relațiilor monetar-marfare prin intermediul monitorizării nivelului real al inflației și al reglementării lui directe prin instrumente bugetar-fiscale și bancar-credite corespunzătoare.

Până în prezent, după cum arată elaborările analitice, starea sferei de producere și servicii împreună cu inflația galopantă influențează negativ asupra circuitului activelor de producție. Mai mult decât atât, restricțiile volumelor mijloacelor bănești proprii și atrase au un impact negativ asupra realizării procesului efectiv de reproducție lărgită.

Lichidarea dezechilibrului monetar-marfar sub influența doar a forțelor de piață, de asemenea, se poate manifesta numai în perioadă de lungă durată și, de aceea, apare probabilitatea însoțirii ei de cheltuieli mari social-economice. În acest caz, trebuie de menționat următorul fapt: criza financiară mondială actuală și măsurile concrete utilizate demonstrează că și în țările străine cu economia de piață bine dezvoltată, depășirea fazei dezechilibrului monetar-marfar se realizează sub influența reglementării guvernamentale.

Complexul de măsuri organizațional-structurale actuale și urgente pentru rezolvarea acestei probleme, desigur, presupune că structurile autorizate de stat, la nivel central, sunt obligate să cunoască ceea ce se petrece în viața economică. Acestea trebuie să fie pregătite (cu garanțiile lor prompte) de a parcurge toate procedurile pentru asigurarea echilibrării corelației masei monetare și de marfă.

Însă, după cum am argumentat, necoordonarea acțiunilor ministerelor și departamentelor în privința atingerii scopurilor și problemelor la nivel național, în prezent este o frânare esențială a echilibrului financiar al economiei naționale. De aceea, rezolvarea acestei probleme este văzută în crearea unei structuri corespunzătoare interdepartamentale pe lângă Guvernul RM – Comisia pentru reglementarea optimizării factorilor inflaționiști (CROFI).

Este necesar de prevăzut faptul că în sistemul unic trebuie să fie incluși reprezentanții următoarelor departamente:

1. Autoritățile centrale și regionale, împuternicite să coordoneze relațiile reciproce ale tuturor structurilor sistemului dat;
2. Grupa temporară a experților și analiticilor independenți – reprezentanții societății civile a țării;
3. Banca Națională a Moldovei – institutul central monetar-creditar;
4. Instituțiile comerciale creditare – bănci comerciale acționare;
5. Instituții ale sistemului parabanca;
6. Ministerul Finanțelor cu instrumentele sale bugetare și fiscale;
7. Inspectoratul Fiscal Principal de Stat;

8. Ministerul Economiei care realizează politici de amortizare, vamale, inovaționale și investiționale;
9. Comisia Națională a Pieței Financiare;
10. Biroul Național de Statistică – purtător principal de informații statistice de stat;
11. Institutul Național de Cercetări Economice al AȘM și ME al RM – executorul proiectului.

În continuare, presupunem următorul fapt: coordonarea legăturii reciproce a structurilor menționate asigură prin gestiunea dezechilibrelor, a încasării echilibrate și la timp a masei monetare în sectorul real va stimula dezvoltarea acesteia și îi va permite să devină o sursă stabilă și durabilă a creșterii economice.

În calitate de semnal pentru punerea în funcțiune a pârghiilor de stimulare sau de reținere corespunzătoare trebuie să servească indicatorii corespunzători ai monitoringului sectoarelor financiar și real ale economiei naționale. Aceste instrumente permit urmărirea completă a mișcărilor indicatorilor de dezvoltare a acestora și reflectă abaterile de inflație – deflație maximale și minimale admise, precum și dimensiunile normative, științific argumentate echilibrului financiar al economiei.

În acest context, modelarea monitoringului trebuie să includă un șir de principii, exprimate în valori cantitative, care reprezintă reperele organizatorico-informaționale ale analizei stării dependenței reciproce între cerere și ofertă, precum și datele activității bancare și bugetare într-un termen concret de analiză, reflectând, astfel, gradul impactului lor asupra nivelului inflației.

Baza informațională a monitoringului poate să permită enumerarea unui ansamblu întreg de indicatori noi sintetici și a unor importante caracteristici de solduri, reflectarea dinamicii valorilor fluxurilor monetar-credite și fiscal-bugetare atât interne, cât și externe, stabilirea parametrilor și a corelațiilor dintre ei în dependența structurală. Dar cea mai mare importanță o prezintă monitoringul, în calitate de sistem de informare și semnalare operativă, privind metodele de analiză și evaluarea stării de echilibru financiar a economiei. La etapa de tranziție spre relațiile de piață în condițiile unor serioase disproporții interramurale, este o insuficiență acută de resurse (în primul rând, financiare), pentru mobilitatea și instabilitatea indicatorilor social-economici.

Realizarea măsurilor de stabilizare determină necesitatea elaborării monitoringului circulației fluxurilor financiare, care asigură urmărirea tuturor fazelor a sus-numitului proces la macronivelul economiei. Importanța esențială a acestui monitoring este abordarea sa conceptuală, care prevede formarea modelului mecanismului economiei competitive și inovațional-orientate. În mod adaptiv, se evidențiază această componentă națională a ei și reflectă gradul echilibrului corelației marfă-bani ca premisă a creșterii macroeconomice.

Succesiv, se prezintă elaborarea modului de reglementare a asigurării echilibrului și se propune modelul conexiunilor în procesul de corelație marfă-bani pentru a determina problemele nesoluționate, tehnicile, procedeele și abordările metodelor de aprobare și implementare a mecanismului de echilibrare.

Altfel spus, monitorizarea deciziilor strategice și comportamentul economic al participanților relațiilor de piață vor permite de a urmări dinamica, de a estima operativ și de a rectifica la timp interdependențele lor în procesul stabilirii echilibrului financiar la nivel macroeconomic, ceea ce, în esență, și reprezintă baza metodologică a concepției cu privire la elaborarea mecanismului antiinflaționist.

Având în vedere că datele monitoringului oferă posibilitatea determinării evoluției inflației, nivelul căreia, la rândul său, corespunde corelației marfă-bani. Sus-numita abordare de urmărire a schimbărilor în această corelație permite corectarea ei, ce poate fi efectuată numai prin folosirea pârghiilor de influență asupra masei monetare. Pentru acestea se prevede elaborarea ansamblului de macroindicatori ai impactului strategic și tactic privind asigurarea optimizării factorilor inflaționisti în economia națională.

La dispoziția Comisiei interdepartamentale trebuie să fie informația statistică operativă și oficială care va da posibilitatea, în mod preventiv, de a defini la stadii diferite situația problematică și de a include pârghiile de prevenire din timp. Introducerea acesteia în acțiune va permite, în baza valorilor macroindicatorilor departamentali, identificarea și urmărirea disproporțiilor potențiale problematice a corelației monetar-marfare, prevenirea la timp a tendințelor de dezechilibrare și evitarea pierderilor în atingerea scopurilor la nivel național. Împreună cu aceasta, sistemul menționat va fi direcționat în primul rând spre căutarea căilor de perfecționare a sectoarelor financiare separate al economiei, care sunt prezentate în organul interdepartamental creat și, în doilea rând, spre apărarea intereselor lor.

Conform ansamblului de sarcini, concluzionăm că administrația de stat, în condițiile recomandate, prezintă un sistem de măsuri de supraveghere a organelor de putere ale republicii, privind asigurarea, pe baza legislației în vigoare, a corectării operative a funcționării structurilor sectorului financiar al economiei naționale, prevenirea tendințelor de destabilizare în sectorul financiar și cel real al economiei. Este vorba despre cea mai utilă schemă a fluxurilor financiare, atât la nivel macroeconomic în integritate, cât și în

parametrii anumitor structuri ale pieței, direcții de perfecționare a elementelor politicii monetar-creditare eficiente, a sistemului impozitar și a relațiilor atât bugetare, cât și interbugetare, adică tot ceea ce determină coordonarea operativă a stabilității stării financiare maturizate și sănătoase.

Așadar, în urma acestor principii conceptuale ale fundamentării metodologice (prezentate mai sus), este posibilă trecerea la implementarea lor în practică. Importanța recomandărilor constă în faptul că rezultatele cercetărilor obținute pot să fie utilizate de către organele administrării pentru perfecționarea politicii de echilibrare a economiei naționale și obținere a indicatorilor macroeconomici de creștere durabilă a ei.

Analiza prealabilă demonstrează că gradul de maturizare a relațiilor economice se perfecționează prin intermediul gestionării financiar-creditare și, în condițiile actuale, se examinează predominant ca direcții ale măsurilor de supraveghere interdepartamentală și privind asigurarea funcționării stabile numai a structurilor organizaționale proprii în sectorul financiar al economiei.

Astfel, pentru soluționarea acestei probleme, intențiile de bază trebuie să atingă securitatea și stabilitatea adecvată a economiei naționale în integritate, concomitent cu luarea măsurilor coordonate în ansamblu. Aceasta permite, la rândul său, posibilitatea de a efectua de către organele administrative ale statului funcțiile lor specifice. În același timp, se consideră că organele de stat prezintă cea mai importantă și necesară condiție infrastructurală pentru funcționarea eficientă a mecanismului pieței. Cu alte cuvinte, apare **necesitatea accentuării măsurilor privind stabilizarea modului de reglementare a influenței, menite, în baza utilizării ansamblului de mijloace financiar-creditare, economice și administrativ-juridice, să asigure executarea parametrilor programați ai echilibrului financiar al economiei naționale.**

Prin urmare, după elaborarea științifică și propunerea pentru implementarea modelului logico-descriptiv Optimizării Parametrilor Factorilor Inflaționiști și parametrilor organizațional-structurali ai noii instituții interdepartamentale. Principala funcție a Comisiei de Reglementare este luarea deciziilor definitive dependente de gradul efectiv al echilibrului financiar-creditar. Pentru fiecare din ministere și departamente (reprezentate, corespunzător, în calitate de membru al Comisiei de anumite persoane responsabile, conduse de viceministru), va fi prevăzut un subsistem de macroindicatori cu valoarea limită de corectare a lor în dependență de situația economică în țară și tendințele de corectare a valorilor parametrilor în cadrul fiecărui departament. Propunerile de modificare a macroindicatorilor vor fi elaborate de către reprezentantul instituției responsabile în domeniul cercetare-dezvoltare, utilizând tehnicile și procedeele metodelor de expertiză, propuse Comisiei semestrial.

Realizarea măsurilor elaborate va permite orientarea politicii monetar-creditare și fiscal-bugetare în direcția emisiei monetare și stimulării creditului (expansiune creditară) sau la reținerea și limitarea lor (restricția creditară). În acest fel, în condițiile reducerii activității de afaceri în sectorul real al economiei, descreșterii procesului de reproducție și intensificării șomajului, sectorul financiar va tinde să învioreze sfera de afaceri prin extinderea procesului de creditare, micșorarea ratei dobânzii și presiunii fiscale și prin acordarea înelșnirilor și subvențiilor. Și invers, în condițiile redresării economice însoțite, deseori, de activități cu caracter speculativ, majorarea prețurilor, amplificarea disproporțiilor în economie, adică tot ceea ce înseamnă „febra bursieră”, organele de conducere vor încerca să evite „supraîncălzirea” sferei de afaceri prin limitarea creditului, mărirea ratei dobânzii și nivelului impozitelor, reținerea emisiei diferitor modalități de plată etc.

Formarea Comisiei de Reglementare optimizării factorilor inflaționiști va permite menținerea operativă și eficientă la stadiul inițial (balansarea financiar-creditară) a stării financiare echilibrate a economiei naționale. Acest fapt este deosebit de important, deoarece lipsa implicării organelor de stat, care asigură executarea și coordonarea, spre exemplu, a funcției de transmisie inversă, practic, înseamnă că sistemul structural de gestionare a statului este nestabil, și, după un oarecare timp, inevitabil, nimerește în zona instabilității și duce la dezechilibrarea financiară a economiei.

Astfel, problema principală a elaborării și realizării politicii antiinflaționale raționale duce la asigurarea, folosind terminologia științelor naturale, a acțiunilor coordonate de către totalitatea diverșilor regulatori ai economiei ale diferitor ministere și departamente, la coordonarea măsurilor luate de către organele de putere și administrative. De aceea, principiul găsirii formelor pozitive de interacțiune a regulatorilor economici, în afară de semnificația ei infomațional-analitică, este prezentat ca extrem de productiv pentru perfecționarea sistemului reglementării de stat a economiei de tip tranzițional, balansării fluxurilor monetare și de marfă ca premise ale durabilității și ale creării condițiilor pentru creșterea constantă a economiei naționale, îndeplinirea funcțiilor de asigurare prosperității economice și protecției sociale a cetățenilor de către un stat democratic.

În aspectul ritmurilor și efectivității acumulării relațiilor integraționiste, la etapa de tranziție a economiei de piață, din păcate, deocamdată nu se studiază. Circuitul fondurilor de producere de bază – reprezentate nu doar de factorii esențiali (mijloacelor de producere, tehnologiilor), dar și neesențiali (educația, calificarea, intelectualitatea, informatizarea și calitatea lucrului efectuat) – din punctul de vedere al schimbărilor, ce au avut loc în procesul formării capitalului sub influența dezvoltării procedeeului high-tech de producere și al integrării verticale, până în prezent nu atrage atenția.

Reieșind din aceasta, în cercetare este necesar de avut scopul de a determina și de a justifica factorul generator al echilibrului financiar al economiei, bazându-se pe corecția circulației monetare, echilibrarea căreia va permite menținerea nivelului inflației în limitele parametrilor normați de sistemul economic. În același timp, se prevede îndeplinirea procedeeelor de precizare a elementelor structurii „orizontale”, care servesc ca subsisteme funcționale, asigurând existența sectorului financiar al sistemului economic în întregime.

Totodată, în procesul de cercetare, este necesar de a stabili pe procedeele prevăzute elementele structurii „verticale” și de a argumenta anumite nivele de ierarhie. O valoare deosebită obține scopul de modelare al așa-numitului mecanism de gestionare (ca parte componentă a monitoringului), care ar asigura conexiunea reciprocă a unităților și funcționarea normală a întregului. În rezultatul acțiunii acestui mecanism, sistemul de echilibru financiar va trebui, de exemplu, într-un anumit mod, să reacționeze la schimbările parametrilor de echilibrare. În cazurile când dezvoltarea „spontană” ori relativ independentă a elementelor economiei echilibrate poate duce la apariția abaterilor mari și discordanțelor, trebuie de presupus că în acest caz este necesar de activat mecanismele, care vor întoarce sistemul în poziția de echilibrare.

Noua etapă de tranziție la economia de piață, tot mai mult evidentă în Republica Moldova, se caracterizează prin apariția unor premise pentru consolidarea interacțiunii dintre atribuțiile antreprenoriatului liber și prioritățile influenței directe a statului în scopul îmbinării raționale a politicii fiscal-bugetare și politicii monetar-creditare. A devenit evident faptul că problema principală la formarea și promovarea politicii economice raționale, în ansamblu, și a politicii financiar-creditare, în special, constituie asigurarea funcționării în corelație a diverșilor reglatori ai economiei, coordonarea măsurilor pe care le adoptă diferite organe ale puterii și administrației de stat, a obiectivelor și sarcinilor stabilite de acestea.

La etapa contemporană, când evenimentele economice se caracterizează prin folosirea noțiunilor economiei evoluționiste, cu diferite instabilități și bifurcații, statul trebuie să influențeze economia. În același timp, este valabilă concluzia, conform căreia tendința spre un sistem economic cu dezvoltare dinamică nu poate asigura rezultatul scontat, dacă ea parcurge calea de evoluție firească. Se face simțită nevoia de eforturi conștiente de transformare, bazate pe prelucrarea științifică ulterioară a problemei în cauză, și de activitatea bine determinată a organelor guvernamentale în domeniul reformelor de piață în economia națională.

Importanța practică a investigațiilor constă în faptul că rezultatele lor pot fi utilizate de către organele administrării pentru perfecționarea politicii de echilibrare financiară și obținerii indicatorilor macroeconomici de creștere durabilă, în condițiile sănătoase ale economiei naționale.

Referințe bibliografice

1. SARGENT, T., WALLACE, N. Rational Expectations, the Optimal Monetary Instrument, and the Optimal Money Supply Rule. In: Journal of Political Economy. 1975, vol. 83, aprilie, pp. 241-254. [accesat 10 septembrie 2015]. Disponibil: <http://www.fep.up.pt/docentes/pcosme/S-E-1/JPE-83-2-241.pdf>
2. WILLIAMSON, O. *The Mechanism of Governance*. Oxford University Press. New York, 1995.
3. MUTH, John. Rational Expectations and the Theory of Price Movements. In: *Econometrica*. New York, 1961, vol. 29, no. 3, pp. 315-335 [accesat 11 septembrie 2015]. Disponibil: www.fep.up.pt/docentes/pcosme/S.../se1.pdf
4. ILIADI, Gheorghe. Abordări teoretice și practice privind evaluarea și modelarea echilibrului financiar în economia națională: articol științific de sinteză. In: *Economie și sociologie: ediție suplimentară*. 2011, nr. 2. 58 p. ISSN 1857-4130.
5. HELWIG, M. F. Financial Stability and Monetary Policy. Max Planck Institute for Research on Collective Goods. Atlanta, 1 april 2015 [accesat 11 septembrie 2015]. Disponibil: https://www.coll.mpg.de/pdf.../2015_10online...
6. DUMITRIU, R., STEFANESCU, R. Provocările politicii monetare. Dunarea de Jos University of Galati, septembrie 2013 [accesat 11 septembrie 2015]. Disponibil: https://mpr.ub.uni-muenchen.de/50261/1/MPRA_paper_50261.pdf

Recomandat spre publicare: 12.11.2015